REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 97. | Brașov, Sâmbătă 3 (16) Mai | 1908.

3(15) Maiu 1848.

Mâne sĕ înplinesc 60 de ani dela marea adunare națională română din Blaj. Cum pe atunci nici pomenire nu era de trenuri accelerate, „Gazeta de Transilvania" abia numai în numărul său dela 10 Maiu st. v. a putut aduce prima știre scurtă despre decursul acelei mari adunări: că în cele trei zile poporul adunat sĕ purtă c'o liniște, cuviință și ascultare, care face cinste pe veacuri înainte nației române; că cea mai mare armonie și cea mai prietinească înțelegere a domnit între Românii de ambele confesiuni, care aduse și pe străini la mirare; că rezultatul sfătuirei, putem presupune, va fi foarte mângâitor și interesant pentru ori-ce Român binesimțitor; că e nădejde ca nația română atât de lung suferitoare să se ridice din pulberea în care o aruncase nedreptățile veacurilor și ura religioasă pe atunci domnitoare și că compatrioții noștri vecini punând mâna pe piept și preferind o înțelegere păciuită și 'ntemeiată pe dragostea creștinească, vor recunoaște că a sosit timpul, în care au să privească pe Români de frați și patrioți...

Astfel întârzierea de șeapte zile a marei noutăți aduse cu sine ca frumoasele speranțe să fie nimicite deja la știrile ultime din acelaș număr al „Gazetei", între cari se cetește și următoarea știre din M.-Vașarheiu: „Advocatul Micheș, martirul de astăzi al Românilor din Transilvania, in 9 Maiu c. n. fu adus aci ziua mare între cele mai urâte batjocuri până și băieților de pe uliță și aruncat în grea prinsoare..."

Și la urmă în numărul dela 13 (25) Maiu 1848 al „Gazetei" a apărut raportul despre „adunanța națională română din Blaj" având ca motto neperitoarele cuvinte ale lui *Lumennais*:

„Sburătoarele de sub ceriu, tâ„rătoarele pe pământ, sĕ adună „spre a face împreună câte n'ar „putea face singură nici una din „ele. Vă puteți voi aduna spre a „vă conzulta împreună asupra bi„nelui vostru, spre a vă apăra „drepturile, a vă câștiga vr'o ușu„rare a sarcinelor voastre? *Și „dacă nu puteți, cum sunteți voi „liberi?*

Apoi se începe raportul însuși:

„Zilele din 3, 4, 5 Maiu curent vechiu vor face epocă în istoria Românilor..." ear mai departe:

„Duminică (în 2 Maiu) după sfânta liturgie domnii Episcopi Ioan *Lemeni* și Andreiu *Șaguna*, ieșind în mijlocul zecilor de mii, mărturisiră că Prea Sfințiile Sale sunt frați, nu din vr'o fățărie, ci frați în Christos, frați Români, frați cari provoacă pe tot Românul a uita orice neplăceri trecute și *a se privi cu toții de frați*, precum sunt ai lor episcopi..."

În fine se face cunoscut, că „Duminecă în biserica catedrală se ținură două conferințe pregătitoare între partea inteliginte. D-l Simeon *Bărnuțiu* printr'o lămuritoare și critică deducere a stării Românilor în Ardeal, dede direpciune și nutremânt dezbaterilor despre naționalitatea și drepturile Românilor..."

In fine se poate ceti în istoricul raport al „Gazetei":

„Purtarea junimei noastre literate și cultivate fù în adevăr de model; *modestia ei* ne oprește a-o coperi cu laude; destul că ținerea poporului în cea mai deplină liniște și ascultare, ințețirea lucrurilor câte erau a se pune pe hârtie, moderatele serenade pe la episcopi și alți câți-va bărbați, cum și iluminarea orașului sunt rezultate ale ostenelei junilor noștri. *Dea ceriul ca viitorul nostru să fie consolidat întrânșii!*"

Aniversarea zilei dela 3 (15) Maiu 1848 este dar în primul rând sărbătoarea junimei române. Este? ori trebue să fie!

O de s'ar pătrunde generația tinerilor români de azi de marile principii salvatoare, de cari au fost conduși „modeștii" lor premergători în ziua cea mare a libertății acum șeasezeci de ani, a libertății care a vestit „armonia și prieteneasca înțelegere" între frații de acelaș sânge și „înțelegerea păcinică și întemeiată pe dragostea creștinească" între toate popoarele conlocuitoare ale țării!

Plecați genunchii voștri întâiu pe la morminte
Și țărna străbunească ferbinte o sărutați.
De-a lor curagiu, virtute aduceți-vă aminte
Și voi patriotismul de-acolo îl învățați!

Nu râuri largi de sânge se cer ca să se verse,
Nu fer, nu foc, nu moarte vroiește un popor!
Aceste-s numai arme a tiranilor ce-apasă:
Poporul vrea unire, de ea tiranii mor!

Din dieta ungară. In ședința de eri s'a continuat desbaterea budgetului. Dep. Szentkiralyi primește budgetul, cere însă simplificarea administrației. Disidentul Kupany nu primește budgetul neavând încredere în guvern. Deputații croați au declarat că nu vor mai lua cuvântul desbaterea generală, ci vor vorbi numai la desbaterea specială.

Noul partid din Ungaria. Proiectul de a reuni într'un singur partid toate partidele coaliției, a fost obiectul unor întinse discuții în pressă și în culoarele camerei. Din mulțimea de combinații și din zvonurile răspândite trebue relevat că afacerea este abia la începutul ei. Dacă se observă lucrurile de mai aproape, se poate vedea, că între diferitele partide sunt mari deosebiri. Așa sunt puncte asupra cărora partidul independent și partidul constituțional sunt în contrazicere absolută. In cercurile guvernamentale se pun însă mari speranțe, că se vor putea înlătura neînțelegerile și că noul partid se va putea constitui.

Din »Reichsrath«-ul austriac. In ședința de alaltăieri a camerei vieneze s'a primit propunerea, prin care s'a cerut urgența desbaterei proiectului privitor la urcarea contingentului de recruți la armata teritorială austriacă. Debaterea meritorică a acestui proiect s'a început în aceeaș ședință.

Casa rurală. In consiliul de miniștri români ce s'a ținut eri la ministerul de interne, s'au cetit și s'au aprobat statutele Casei Rurale. Acele statute vor fi publicate în »Monitorul Oficial«, iar după aceea se va anunța data începerei subscripției.

Reformele din Macedonia. Tratativele dintre Anglia și Rusia asupra reformelor în Macedonia n'au ajuns la nici un rezultat. Rusia a declarat Angliei că ține să rămână la primul ei proiect în chestia reformelor din Macedonia, care conține tendinți opuse celui englez. Se afirmă că Anglia nu va mai trata cu Rusia pentru a ajunge la o înțelegere ci va supune proiectele sale puterilor semnatare ale tratatului din Berlin.

O telegramă din Petersburg anunță, că ministrul de externe Iswolski va pleca în curând la Berlin, unde va presida probabil plănuita conferință macedoneană. La Petersburg nu se așteaptă mult dela această conferință, se speră însă că ea va contribui la întărirea raporturilor dintre Germania și Rusia.

O delegație marocană la Berlin. Din Berlin se anunță, că delegații lui Muley Hafid au fost primiți eri la ministerul afacerilor străine de consilierul de legațiune baronul Langwert și i-au remis o scrisoare autentică a lui Muley Hafid. Delegații marocani au declarat că Muley este de fapt stăpân al țărei întregi, esceptându-se numai orașele de pe coastă; Marocanii îl consideră ca singur stăpânitor legitim al țărei. Sultanul Muley Hafid este gata a respecta tratatele și în special actul dela Algeciras și de a trata pe acelaș picior toate puterile. Muley roagă guvernul german de a se pune în legătură cu Franța și cu celelalte puteri semnatare ale actului din Algeciras pentru ca trupele franceze să fie rechemate. Hafid ar restabili atunci repede ordinea în toată țara și s'ar ocupa în mod activ și de acord cu puterile semnatare de înflorirea comerțului.

Ziarul »Norddeutsche Algemeine Zeitung« spune, că consilierul dela legațiune, baronul Langwerth, ar fi răspuns misiunei marocane, că secretarul de stat la afacerile străine nu poate negocia oficial cu misiunea, deoarece Muley Hafid nu este o persoană recunoscută de dreptul ginților, dar că i-a dat lui însărcinare a asculta dorințele misiunei și a-i raporta în urmă comunicările făcute. Guvernul imperial își rezervă a utiliza aceste comunicațiuni în viitor și a începe negocieri eventual în această chestiune cu Franța și celelalte puteri semnatare ale actului din Algeciras. Se știe, adaugă ziarul berlinez, că guvernul imperial și-a impus ca sarcină a face să se mențină stipulațiunile actului dela

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Stilul lui Rossini.

— Fine. —

Se pare că Rossini nu este nicăiri mai cu adevărat el însuși, decât în pasagiile de *allegro*: pentru că ne apare din instinct muzical numai vivacitate, numai mișcare. Aci îi reiasă cu mai multă vigoare în relief talentul de improvizator; căci e știut în lumea muzicală că frazele *lento* și *andante* se improvizează cu mult mai ușor decât cele în timp repede.

O particularitate a stilului rossinian, ce nu trebue trecută cu vederea, este evitarea din principiu a frazelor incidente. Nu se vor găsi în toată muzica lui Rossini fraze incidentale, de obiceiu și prin natura lor incolore și lipsite de gust, a căror singură rațiune de a fi este scoaterea în relief a temei principale. De aceste incidentale abuzează în muzica de scenă *Auber Cimarosa, Paësiello*; iar în muzica pentru clavir *Hummel* și *Moscheles*. Temele lui Rossini se succed nesilite, neîntrerupte cu aceeași intensitate de colorit, cu aceeași eleganță a ritmului.

Dintre toți contimporanii săi, nu numai în Italia, dar și în Germania, Franța, Austria etc. Rossini se distinge prin veselia comunicativă a muzicei sale. Nu este profund ca Beethoven, nu e plângător de o melancolie ce stoarce lacrimi ca Donizetti și Bellini, rare-ori e grațios și elegant ca Mozart pe care-l adora, nu e contemplativ, filozofic, ca să mă exprim astfel, ca Wagner, nu este sobru ca Gluck; din toată muzica lui răsare viață, vivacitate, o bucurie sugestivă pentru auditor, trăsură dominantă ce se remarcă chiar în muzica sa dramatică, de pildă în opera *Otello*.

Cantabil prin firea sa, nu se va găsi în toată literatura muzicei de scenă un stil care să poată da mai mult prilegiu vocilor de a-și scoate în relief calitățile înăscute. Din cauză că e prea vocală, muzica lui Rossini fu acuzată, că părtinește vocile, că neglijază orchestra, că nu se poate separa de libret, este deci o muzică »decadentă«.

Eroare! Instrumentist fin, stăpân pe efecte orchestrale, Rossini fu primul care a dat o mai mare încredere virtuților expresive ale instrumentelor de vânt, așa zisele instrumente romantice ca oboiul, clarineta și corneta cu piston.

Și cine dintre auditorii dotați cu un spirit de observațiune muzicală, n'a rămas plăcut surprins, și pe deplin satisfăcut din punct de vedere artistic, auzind în muzica rossiniană dialogurile discrete ale instrumentelor romantice, din orchestră cu vocile de pe scenă, instrumente ce contribuesc mult la pateticul situațiunilor, și dau un farmec neasemuit efectului total? Acelora ce contestă meritele orchestrației lui Rossini, le recomand superbul crescendo cromatic din finalul actului al III-lea din opera *Mois*, (*Mosè in Egitto*) inspirată lui Rossini de Moïse al lui Michel Anghelo, și actul al III. din opera *Gulielmo Tell*, inspirată lui Rossini de drama lui *Schiller*.

Momentele sunt emoționante — Guvernatorul *Gessler* a ordonat a se așeza pe capul lui *Jemmy*, fiul lui Tell, mărul, pe care acesta îl va nimeri cu săgeata arcului seu. Aci Rossini n'a căutat a pune în muzică cuvintele corăspunzătoare textului, ci ne prezintă cu o putere neasămuită, într'un contur melodic răpitor, emoțiunile sub-jacente ideilor exprimate. — Ascultați violoncelul prim, povestind durerea fără margini a lui Tell, și spuneți dacă cunoașteți o altă frază orchestrală, care să exprime cu mai mult adevăr, cu mai multă adâncime reculegerea în dezolațiune a unui părinte.

Cine oare a auzit simfonia pitorească din fruntea acestei opere, fără să-și imagineze în o succesiune de tablouri paradisul elvețian? Cine a remas rece la acel pasagiu, când după depărtarea furtunei, se aude păstorul cântând o melodie rustică, îngânat de păsărelele ce pare că vor să-l imite?

Acest pasagiu este de o netăgăduită valoare orchestrală și se impune chiar azi în arta instrumentației prin ingeniozitatea dialogării cornului englez cu flauto.

Dacă azi muzica lui Rossini se execută mai puțin ca în trecut, cauza este moda, ale cărei gusturi, sunt adesea departe de a fi estetice. Eu am convingerea că va veni o vreme, când lumea intelectuală, obosită de dissonanțele greoae, de un contrapunct prea artificial, prea căutat, ce constitue o notă distinctivă a muzicei moderne care are mulți adepți, se va întoarce iarăși la muzica lui Rossini, la undele cristaline, sonore și curgătoare ale stilului rossinian, care procură pacea lăuntrică, mulțumirea sufletească și unificarea cu Dumnezeirea!

București, 20 Aprilie 1908.

Nicolae M. Strajan

Algeciras şi că dorinţa ce o are este ca întâiu să se restabilească liniştea în Maroc, ceea-ce nu este cu putinţă decât atunci când luptele interne pentru putere vor înceta.

Cronici bucureştene.

1 Mai v. c.

In miezul iernii, când vântul de Răsărit *Crivăţul* Rusiei, aleargă în voie, nu numai pe câmpul pustiu al Bărăganului şi pe şesul Dunării, ci şi pe străzile Bucureştilor, ridicând trâmbe de zăpadă şi vânturându-le sburdalnic că să te lovească cu tăişul lor usturător, zici către tine insuţi strângându-ţi capul între umeri şi trăgând căciula pe ochi: »Doamne mai dă odată vară. Cald să fie, cât de cald, dar frig nici odată«.

Şi iată că D-zeu te ascultă şi vine luna lui *Traistă'n-băţ*. Şi lepezi întâi căciula, dacă ai avut; lepezi paltonul. îmbraci haină subţire. Şi acum nu mai zici nimica, ai vrea numai aşa să fie. Uşile, cari odată erau închise bine, ca să nu pătrundă în restaurant, în cafenea, în cârciumă etc. oda ă cu zăpada şi vântul aspru al iernii, acum se deschid îndărăt. Mesele şi scaunele năvălesc afară şi se aşează dealungul trotuarelor, printre leandrii verzi. O lume întreagă începe din nou să trăiască mai mult afară, aproape de natură — dacă se poate admite, că pe străzile Bucureştilor te întâlneşti cu natura.

*

Dar şesul Dunării, şi îndeosebi Bucureştii, se poate spune că n'are Primăvară. Când ai aruncat căciula nu strică să şi pui mâna pe pălăria de paie. Asta o faci pe la sfârşitul lui Aprilie, când n'a mai rămas pe tine decât strictul necesar ca să te poţi arăta cuviincios în lume.

Dar vine Mai, vine Iunie, Iulie! Ce faci? Pe unde scoţi cămaşa? (şi pe o aşa căldură mai că ai scoate şi cămaşa!)

Dacă îţi dă mâna stai toată ziua acasă cu perdelele lăsate, în halat, în cămaşa de noapte, cu batista sau cu un şervet mare ca să svânţi sudoarea. Sau, de nevoie, alergi toată ziua după treburi şi când ajungi şi tu acasă arunci totul de pe tine, te repezi la apa rece şi gâfâind într'un ceas, un ceas şi jumătate, te mai răcoreşti.

Şi atunci zici: »Doamne mai adă odată iarna. Frig să fie cât o vrea. Să crape pietrele! Dar de cuptorul ăsta scapă-ne odată pentru totdeauna!«

*

Aşa, muritorul are în totdeauna pentru ce se plânge. Se bucură cu toate acestea de aceia ce poate să-i dea fie-care din aceste anotimpuri.

Iarna îţi oferă o viaţă mai restrânsă dar totuşi foarte bogată. Iarna te chiamă lângă tine însuţi, în odaia ta a cărţilor tale, în mijlocul familiei şi a cercurilor restrânse. Te chiamă şi pe tine să te împărtăşeşti din activitatea societăţii, — mai bogată şi mai variată în acest anotimp.

Iar lunile de vară cu toată căldura lor au şi ele nopţi răcoroase, nopţi senine, frumoase, în cari somnul vine târziu şi greu, când grădinile pline de viaţă răsună de cântece, când întreg oraşul geme de viaţa care se scurge pe toate străzile într'un murmur uşor şi potolit....

Pentru nici un act al vieţii *luna Mai* nu se consideră de prost augur. Dar pentru *nuntă* ea e considerată o adevărată nenorocire.

Cum? Luna tuturor florilor, a celei mai bogate vegetaţiuni, luna care tinde să îmbrace în haina ei verde, bogată, până şi frunţile pleşuve ale munţilor, luna asta nu poate să aducă noroc în căsătorie? Şi sunt oare tineri cari să prefere lapoviţa lunei Februarie pentru soarele şi mândreţea Maiului? Nu sunt de loc de această părere, şi aş voi să întreb în această privinţă pe o babă meşteră, care dacă n'o fi în legături directe cu satana, să-i înţeleagă măcar gândurile pe departe; s'o întreb şi să aflu ce se întâmplă cu mirele care se duce cu mireasa lui înaintea altarului în luna Maiu?... O să-l urmărească creditorii mai fără milă decât altfel? O să-l bată soacra? O să ajungă deputat? O să-şi frângă gâtul? Iar mireasa o să fie urgisită să rămâie singură (fără să poată ceti romane!)?, o să fie condamnată să se ocupe cu menajul casei? O să fie ea osândită să-şi crească singură copiii pentrucă a fost întâmplarea ca să se cunune cu alesul ei într'o zi frumoasă de Mai?!

Aceste reflecţiuni mi-au fost sugerate Dumineca trecută, ultima Duminecă de Aprilie, când am văzut atâtea nunţi cum rar se obicinueşte în Bucureşti. Toţi se grăbiau să profite de cel din urmă prilej ca să nu-i apuce Maiul, aducător de nenumărate nenorociri, dintre cari câte-va le-am pomenit mai sus.... *M.*

STIRILE ZILEI.

— 2 Maiu v.

Necrolog. Numai de curând am înregistrat greaua perdere ce a suferito colaboratorul nostru *dl M. Strajan*, prin moartea unui din fiii săi, iar acum un trist anunţ ne vesteşte o nouă grea cercare a sorţei ce l'a ajuns pe distinsul şi simpaticul nostru colaborator prin moartea prea timpurie a mult iubitei sale soţii *Octavia* născută *Mihali*. Simţim din adâncul inimii şi noi durerea ce a ajuns pe neconsolatul soţ, şi îi dorim tărie ca să poată înfrunta şi această lovitură a sorţei, găsindu-şi mângăerea în cei trei fii şi fiica ce i-a rămas pentru a-i îndulci anii bătrâneţelor.

Iată anunţul familiar ce ne-a sosit astăzi:

Neconsolaţii: M. Strajanu soţ, Nicolae Vasile, Constantin şi Lucilia, fiii; Emil şi Claudina Mihalescu cu copiii; Mina, Lucreţia, Angela, Titu şi Fabiu surori şi fraţi; Familia Seciureanu; Familia Landman; Familia G. Pascu; Familia Roşca; Familia Creţeanu; Hacman şi Buşiţa Ioan, au nemângăiata durere de a anunţa irreparabila pierdere a mult iubitei lor soţie, mamă, soră, vară, cumnată, şi mătuşă

Octavia Strajanu n. Mihali

încetată din viaţă, după o scurtă dar grea suferinţă, azi în 30 Aprilie v, orele 12 din zi, în etate de 52 de ani.

Şi vă roagă să binovoiţi a asista la ceremonia funebră, care va avea loc Joi 1 Mai c. ora 5 p. m. la locuinţa reposatei, Aleia Blanc B. No. 16, de unde cortegiul va porni la cimitirul Sf. Vineri. — Rugaţi-vă pentru dânsa.

Bucureşti Mai 1908.

Distingerea unei studente române. D-şoara Lia *Moga*, fiica regretatutului medic din Sibiiu, studentă în medicină, a obţinut un premiu la universitatea din Budapesta, care i-s'a conferit cu mare solemnitate, fiind de faţă şi ministrul cultelor, contele Albert Apponyi.

Ministrul de răsboiu austro-ungar a ordonat ca deocamdată să nu se mai ţină aşa numitele »inspecţiuni de primăvară« la cari ocaziuni, precum ştim, soldaţii aveau dreptul să aducă direct la cunoştinţa generalului păsurile şi rugările lor.

»Sănătatea«, revistă pentru higiena şi medicină populară din Braşov cu No. 5 a *încetat de a mai apărea*. In urma aceasta tuturor abonaţilor li s'a retrimes prin poştă preţul abonamentului plătit înainte fără de nici o reţinere. E foarte regretabilă încetarea apariţiunei unei reviste aşa de valoroasă şi folositoare ca aceasta, redactată de un medic de competenţa d-lui Dr. G. Baiulescu. Sperăm însă că d-niasa schimbându-se împrejurările ce l'au determinat la acest pas, va face să reapară revista şi am dori ca aceasta să se poată întâmpla deja în preajma anului viitor.

Cununie. Rafila *Solomon* şi Emil F. *Negruşiu* ne anunţă serbarea cununiei lor ce va avea loc Duminică în 24 Mai n. a. c. în Spring.

Sincerile noastre felicitări.

Din Bucureşti se anunţă că eri dimineaţă a încetat din viaţă, Dimitrie *Negreanu*, profesor de fizică la Universitatea din Bucureşti. Autor de cele mai apreciate cărţi didactice de fizică din ţară şi de numeroase lucrări originale, D. Negreanu poseda, prin întinderea cunoştinţelor şi prin claritatea expunerei sale, calităţile necesare carierei ce profesa. Era membru corespondent al Academiei Române. Cercetările sale personale foarte variate făcuse de mult cunoscut în străinătate catedra şi numele său. Multe din constantele fisice din domeniul Electricităţei, Magnetismului şi Căldurei sunt adoptate astăzi de savanţi şi se citează în anuarele ştiinţifice din străinătate.

Societatea academică »România« a studenţilor români din Freiberg (Saxonia) şi-a ales pe semestrul de vară 1908 următorul comitet: Preşedinte George Damaschin, vice-preşedinte G. Georgescu, secretar H. Alexandrescu, cassier I. Dinu.

Inchiderea unor şcoale poloneze. Din Varşovia se anunţă că în urma dispoziţiei guvernatorului general, au fost închise 40 şcoli poloneze în guvernământul Sjetce. Mii de elevi polonezi au fost siliţi să-şi întrerupă studiile.

Căsătoria unui sexagenar. Fostul deputat ceh tânăr, Kauniz, care este în vârstă de 60 ani, s'a căsătorit cu o tânără domnişoară de 20 de ani. Cu această ocazie el a donat colegiului studenţesc »Slavka« suma de 700.000 de coroane.

Milionar — hoţ. Din Petersburg se anunţă, că s'au descoperit mari furturi la o societate a drumurilor de fier. La cercetarea făcută s'a dovedit că este implicat în aceste furturi şi milionarul Krassavin. Prin agenţii săi a furat un întreg vagon de fier, care a fost dus în fabrica sa. Tot el a mai falşificat o mulţime de acte la aceeaşi societate.

Procesul atentatorului Sicinski. Din Lemberg se anunţă, că apărătorul lui Sicinski a cerut tribunalului delegarea unei curţi cu juri străine în afară de Galiţia, pentru judecarea procesului lui Sicinski. Apărătorul arată în cererea lui că Curtea cu juri din Lemberg se află sub influenţa politicei poloneze şi aminteşte declaraţia unui judecător, care în timpul procesului unui student rutean, a spus că procesul ar fi trebuit să fie judecat de un alt tribunal. Avocatul insistă asupra faptului, că dacă însă-i un judecător naţional nu are încredere în justiţia polonă faţă de ruteni, cu atât mai mult nu pot avea încredere rutenii în judecătorii poloneze. Nu s'a luat încă nici o hotărâre în această privinţă.

Avis. Pedagogii-învăţătorii — cari au absolvat cursul preparandial din Blaj, în 1897/8, în urma consfătuirei avute, şi-au statorit o convenire după 10 ani, în Blaj, pe 15 Iunie 1908. Schimbându-se adunarea generală a reun. înv. pe toamnă, cred cu mult mai consult a ne întruni cu ocazia aceea şi aşa la revedere în Blaj, în toamna anului curent, cu ocaziunea adunării generale a învăţ. din arhidieceză. Foştii conşcolari sunt rugaţi a lua la cunoştinţă acest aviz. *Dionisiu Luca învăţ.*

O idee bună. Cetim în ziarul »Progresul« din Oraviţa, că printre deputaţii sinodali din Caransebeş, s'a lansat ideea centralizării institutelor teologice-pedagogice din metropolia gr. ort. română, astfel ca să fie o singură teologie în Sibiiu, o singură pedagogie în Arad şi o pedagogie de fete în Caransebeş. Ideea merită să fie discutată si pregătită pentru o eventuală punere în desbatere în mod oficios, din partea corporaţiunilor competente. »T. R.«

Grindină. Se vesteşte grindină mare din părţile nordice ale ţerii, care a nimicit toate sămănăturile de toamnă şi toată recolta de pomi. Grindina în unele comune a fost de mărimea ouălor de găină.

Un soldat rus în etate de 128 de ani. In Petersburg a sosit zilele trecute subofiţerul i. p. Mihai Budinkow, care a servit în armata rusă timp de peste 80, ani având acum rara vârstă de 128 ani. El a venit acum din provincie la Petersburg pentru a ridica un câştig de 5000 ruble, ce la obţinut la o loterie. Veteranul subofiţer trage o pensie anuală de 12,000 ruble.

Păţania unui diplomat. D-na Alice Longwort, fiica preşedintelui Roosevelt, a fost alaltăeri cauza unui amuzant incident diplomatic, care s'a petrecut în galeria camerei seniorilor din Washington. Ziarele au articole lungi, în cari descriu acest incident, care până acum n'a fost desminţit. D-na Longwort, care încă de fată era celebră prin farsele ei, se afla în galeria Camerei, aşteptând pe soţul ei, senatorul Longwort. Şedinţa fiind foarte plicticoasă şi numita doamnă neavând cum îşi trece timpul, se mulţumia să se distreze jucându-se cu un ac de pălărie. La un moment dat d-na Longwort nu găsi ceva mai bun de făcut, decât să înfigă acel ac într'un fotoliu din loja rezervată diplomaţilor. Frumoasa d-nă rămase apoi în aşteptare, urmărind cu curiozitate ce avea să se întâmple. Peste cât-va timp iată că soseşte un diplomat foarte corpulent, al cărui nume ziarele nu-l dau, dar care, după toate semnalmentele pare a fi fost reprezentantul Rusiei. Diplomatul amintit întră foarte marţial în lojă, aruncă o privire asupra doamnelor şi domnişoarelor din loja vecină, şi apoi se aşeză pe fotoliul cu pricina. In momentul însă când se lăsă pe acel fotoliu, diplomatul sări în sus ca fript, se apucă cu mâna de o anumită parte a corpului şi alergă afară din sală. Pe când eşia în fugă, diplomatul aruncă o privire în loja vecină şi o văzu pe d-na Longwort aproape leşinată de râs. Diplomatul pricepu atunci că e vorba de o farsă a doamnei Longwort, dar se înţelege, nu putu să-i ceară socoteală.

Baloane contra grindinei. Intrebuinţarea tunurilor împotriva grindinei nu este tocmai eficace, după părerea multora. Lovitura de tun risipeşte norul de grindină proectând înpotriva lui vârtejuri de aer cu o mare iuţeală. Un savant meteorologiat francez, dr. Angot, a făcut o comunicare la »Societatea naţională de agricultură din Franţa«, că nici odată, în nici o ţară nu se găsesc nori de grindină la 350—400 metri de pământ, până unde poate ajunge bătaia tunurilor apărătoare de grindină; asemenea nori sunt cu mult mai înalţi, dela o 1000 de metri în sus. In asemenea condiţii tragerea cu tunurile este nefolositoare. Tot aceasta e şi părerea doctorului Vidal, care a făcut experienţe de acest fel în Italia.

In Belgia doi aeronauţi, căpitanul Marga şi d. Adhémar dela Hault, au propus şi au experimentat un balon apărător de grindină. E vorba de un balon mic captiv, de trei metri cubi, umflat cu hidrogen şi care ia cu dânsul 500 grame de explosiv, dinamită sau alt-ceva. Un aparat de ceasornicărie provoacă explozia încărcăturei la înălţimea la care se crede că este norul de grindină. In definitiv este vorba de o torpilă aeriană. După ce s'a produs explozia şi după ce s'a provocat căderea grindinei, balonul este scoborât pe pământ, şi e din nou încărcat cu dinamită. Este de crezut că încercările vor da rezultate bune, zice d-l Max de Nansouty, cronicarul ştiinţific al ziarului »Le Temps«.

Dela oficiul de dare al oraşului primim spre publicare următoarele: Toţi plătitorii de dare de pe teritorul oraşului Braşov, cari nu plătesc dare la sfertul de an 6 cor. se provoacă prin aceasta, ca până la 23 Maiu 1908, 12 oare a. m. negreşit să-şi plătească darea către stat şi aruncurile comunale pe quartalul al II-lea 1908, căci la din contră în senzul §§. 57—74 art. de lege XLIV. din 1883 încasările se vor face pe cale de execuţie fără nici o considerare.

Adunare de învăţători.

— Maiu 1908.

Adunarea ordinară de primăvară a despărţământului *»Reuniunei învăţătorilor români gr. cat. din districtul Sibiiu* s'a ţinut în 10 Maiu a. c., în comuna *Şura Mică*. Membrii şi oaspeţii s'au adunat în biserica gr. cat, asistând la s-ta liturgie şi chemarea spiritului sfânt celebrată de d-l A. Mihuleţiu preotul local. Cântările dela sf. liturgie le-a executat corul improvizat de învăţătorii prezenţi.

După sf-ta liturgie s'a început în sala şcoalei gr. cat. şedinţa, la care afară de membrii ordinari a-i reuniunei au luat parte protopopul tractual N. Togan, Iuliu Bárdosy, inspector reg. în retragere, Nistor Ioachim reprezentantul inspectoratului din Sibiiu, Dr. Lucian Balint, d-na Botezan şi d-şoara Silvia Togan, învăţătoare, d-na M. Dancia şi d-şoara A. Mihuleţiu. A preles din limba rom. înv. A. Bela, din constituţie D. Pleşca, înv., din geografie N. Tomuţa, învăţător.

După terminarea prelegerilor harnicul nostru preşedinte T. Stoia în numele reuniunii salutând în termini călduroşi în deosebi pe d-l protopop Togan şi d-l Iuliu Bárdosy, pe cari am fost obicinuiţi a-i vedea în fiecare an în mijlocul nostru la adunările noastre, purtând un deosebit interes faţă de învăţători, faţă de reuniunea noastră şi învăţământul poporal, deschide adunarea prin o cuvântare frumoasă şi instructivă. Conform punctului din program s'au esmis două comisiuni pentru a statori dizertaţiile şi prelegerile practice pentru adunarea viitoare, şi pentru cenzurarea cassei reuniunii, în care timp comisiunile îşi îndeplineau lucrările lor. D-l T. Stoia ş'a ţinut dizertaţia sa »alcoolizmul şi urmările lui«, care a făcut o adâncă impresie asupra poporului ţăran adunat la şcoală în sala de învăţământ ascultând şi urmărind cu atenţiune cele spuse de dizertant.

E lucru învederat, că roade adevărate va produce activitatea învăţătorului, dacă va susţinea comunicaţiunea vie cu semenii săi, dacă va căuta şi va cultiva buna înţelegere cu soţii săi de chemare. Aceasta s'a observat şi în adunarea prezentă mai ales din discuţiunile şi critica prelegerilor practice, cari din ce în ce devin mai bune şi mai speciale neivindu-se animozităţi ca în vremile mai vechi.

Pe cât de bine înaintează cultivarea de sine a membrilor, pe atât de puţin prospereează însă reuniunea cu sporirea averei ei materiale, cea ce s'a văzut din raportul cassarului acestei reuniuni, că unii dintre membrii săi ordinari nu şi-au plătit taxele de membri de pe mai mulţi ani, cea ce într'adevăr e în detrimentul mersului regulat şi produce stagnarea reuniunii noastre.

Având în vedere, că reuniunea învă-

țătorească este chemată a promova și interesele materiale ale ei, și mai ales, că în timpul cel mai recent s'a desvoltat mai mult interes față de școală, starea și soartea învățătorului, cu drept cuvânt se poate pretinde, ca fiecare învățător să'și achite cu acuratețe datoriile față de reuniune și prin aceasta să servească de model elevilor săi și societății căreia aparține, ca cu drept cuvânt să putem zice. că nepretuite sunt binefacerile ce ni le aduce reuniunea cultivându-se membrii săi și prin ei poporul nostru.

Intre propunerile făcute în aceasta adunare mai de interes a fost cea a d-lui inspector în retragere Iuliu Bárdosy și anume: s'au pus două premii în bani: 1. din partea reuniunii și al doilea din partea d-lui T. Stoia pentru ace-i învățători-membrii ai reuniunei, cari vor înstrua mai mulți analfabeți în comuna lor.

S'a hotărât mai departe, ca adunarea de toamnă să se țină în Sibiiu după programul comisiunii esmisă în persoanele d-lor Iuliu Bárdosy, I. Pampu și Dragomír și anume să se țină 2 prelegeri practice și 1 de model, o dizertație pedagogică și una poporală.

Urmând adevărului, că »Sfatul și ajutorul adevărat îl poate afla numai la semenii săi«, nu pot îndestul condamna pe acei colegi, cari nu participă regulat la adunările reuniunii bine știind, că succesele spiritului omenesc toate se bazează pe asociațiunea ideilor și activitatea puterilor unite ale singuraticilor indivizi.

Din această cauză este de condamnat absentarea nemotivată a fiecărui învățător, tânăr, bătrân, fiindcă toți avem lipsă de ajutor reciproc.

Urmând alegerile oficialilor și a doi delegați pentru adunarea generală, s'au reales oficialii vechi, iar ca delegați la adunarea generală domnii Romul Botozan, I. Pampu și E. Ursu.

In fine buna primire din partea d-lui preot Aron Mihuleț, care ne-a găzduit și în casa sa, ne-a făcut o bună impresie tuturor. Pentru care primire și pe calea aceasta îi aducem sincerile noastre mulțumite, depărtându-ne cu voie bună și cu bune impresii din Șura Mică.

Rom.

Noua împărțire în clase a funcționarilor orașului Brașov.

Din raportul comisiunei exmise de către reprezentanța orașului Brașov pentru examinarea șemei făcute de magistrat despre împărțirea organelor orășenești în clase și pentru a-și da părerea asupra acestei împărțeli de o parte, iară de altă parte de a statori pentru clasele create emolumente sau plăți corăspunzătoare referințelor de astăzi, respective de a face propuneri în aceasta privință, estragem următoarele:

Comisiunea propune a stabili împărțirea organelor orășenești în grupe și clase după cum urmează:

A. Oficianți. Clasa I. Primarul, cl. II. Prim-căpitanul, Senatorii magistratuali I—IV, Fiscalul, Prim-forestierul, Prim-inginerul și Prim-notarul; cl. III. Asesorul orfanal, Prim-contabilul; cl. VI. Vice-căpitanul, Arhivarul, Casierul orășenesc, Judele comunal; cl. V. Notarii I, II și III, Comisarii de poliție I și II, Inginerii, Forestierii superiori, Contabilul, Șeful dela oficiul de înștiințare, Conducătorul uzinei de gaz, Conducătorul coductelor de apă: cl. VI. Tutorul comunal, Economul orășenesc, Controlorul cassei orășenești. Colectorul dărilor, Veterinarul abatorului; cl. VII. Notarul IV. Comisarul de poliție III, Adjunctul forestier, Controlorul cassei dărilor, Registrantul și conducătorul expeditului; cl. VIII. Concipistii I și II, Locotenentul de poliție; cl. IX. Oficialii de prezent cl. I și II, pe viitor ca oficiali cl. I; cl. X. Oficialii de prezent clasa III, pe viitor ca oficiali clasa II, Meșterul de drumul de drumuri; cl. XI. Practicanții de concept, Practicantul forestier.

B. Oficianții, cari nu sunt înșirați în nici o clasă. Phisicul orășenesc. Măestrul capelei muzicale. Medicii orășenești. Veterinariul orășenesc. Administratorul asilului de neputincioși. Grădinariul orășenesc. Mașinistul (Werkmeister). Moașele pentru orașul intern. Moașele pentru suburbii.

C. Oficianți inferiori, personalul de pază, servitori. Clasa I. Sergentul de poliție clasa I; cl. II. Subforeștierii clasa I. (Forstwarte), Sergentul de poliție clasa II. (Aici se observă, că acum se intenționează ca locul de conducător al posturilor de poliție, căruia i se da spre distincțiune titula de »sergent de poliție titular« — acum să se prefacă în adevărat »sergent de poliție« însă numai de clasa a II.); cl. III. Inspectorii de cerc, conducătorii de posturi (de prezent clasa I și II, pe viitor se șterg), subforestierii clasa II-a: cl. IV. Ingrijitorul de magazin, păzitorii de câmp, străjerii clasa I (18), pădurarii clasa I.; cl. V. Străjerii clasa II (25), pădurarii clasa II.; cl. VI. Servitorii de birou, servitorii dela abatoriu, Păzitorul turnului; cl. VII. Curățitorii drumurilor.

Lefurile să se stabilească: *a*) în grupa oficianților de sub *A.* Pentru clasa I. leafa fundamentală 6000 cor., bani de quartir 1000 cor. și quinquenalii de câte 300 cor., pentru cl. II. leafa fundamentală 4000 cor. bani de quartir 800 cor. și quinquenalii de câte 300 cor., pentru clasa III. leafa fundală 3600 cor. bani de quartir 800 cor. și quinquenalii de câte 300 cor., pentru cl. IV. leafa fundamentală 3100 cor. bani de quartir 600 cor. și quinquenalii de câte 200 cor. pentru cl. V. leafa fundamentală 2800 cor. bani de quartir 600 cor. și quinquenalii de câte 200 cor., pentru cl. VI. leafa fundamentală 2500 cor. bani de quartir 500 cor. și quinquenalii de câte 200 cor. pentru cl. VII. leafa fundamentală 2200 cor. bani de quartir 500 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru cl. VIII. leafa fundamentală 2000 cor. bani de quartir 500 cor. și quinquenalii de câte 100 cor. pentru cl. IX. leafa fundamentală 1800 cor. bani de quartir 400 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru cl. X. leafa fundamentală 1500 cor. bani de quartir 300 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru cl. XI. leafa fundamentală 1200 cor. bani de quartir 150 cor. și quinquenalii de câte 50 cor.

b) Oficianții înșirați afară de clase, grupa *B.* Pentru phisicul orășenesc leafa fundamentală 3600 cor. bani de quartir 800 cor. și quinquenalii de câte 300 cor., pentru măestrul capelei muzicale leafa fundamentală 2700 cor. bani de quartir 600 cor. și quinquenalii de câte 200 cor., pentru medicii orășenești leafa fundamentală 1600 cor. bani de quartir 500 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru veterinar leafa fundamentală 1600 cor. bani de quartir 500 cor. și quinquenalii de câte 1(0 cor., pentru administratorul asilului de neputincioși leafa fundamentală 1600 cor. bani de quartir 300 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru grădinarul orășenesc leafa fundamentală 1600 cor. bani de quartir 300 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru mașinistul orășenesc leafa fundamentală 1400 cor. bani de quartir 300 cor. și quinquenalii de câte 100 cor., pentru o moașă din internul orașului leafa fundamentală 800 cor. bani de quartir 200 cor. și quinquenalii de câte 50 cor., pentru o moașă din suburbii leafa fundamentală 700 cor. bani de quartir 100 cor. și quinquenalii de câte 50 cor., etc.

Comisia propune ca reprezentanța să decidă ca lefurile astfel urcate vor intra în vigoare începând cu 1 Ianuarie 1908 și că contabilitatea orășănească are să îngrijască a pune în budget plusul recerut, care după detragerea adausului de scumpete cu 31.280 cor. 20 bani, se urcă la 47.431 cor. 30 bani, și face în total un plus de 78.711 cor. 50 bani, acest plus trebue pus în budgetul anului 1909 și a anilor următori, firește împărțit pe budgetele diverselor ramuri sau poziții de buget adecă unde recerințele în plus s'au arătat necesarii d. e. bugetul uzinei de gaz, bugetul drumurilor comunale, etc.

Raportul este semnat de d-nii: *Hiemesch*, primar ca președinte și *Dr. Carl Ernst Schnell*, referent.

Un dicționar și o gramatică încă necunoscută.

In ședința societății filologice din Budapesta ținută în 13 Maiu, d-l Dr. *Iosif Siegescu* a prezentat un dicționar latin-român și o gramatică încă necunoscută.

Titlul dicționarului este: »Lexicon compendiarium latino-Valachicum complectens dictiones ac phrases Latinas cum valachica interpretatione« — ear titlul gramaticei este: »Institutiones linquae Valachicae sive Grammatica compendio exhibita«.

Autorul acestor manuscripte este un iesuit, care făcea misiuni pe vremea aceea în Bihor. D-l Siegescu în analele iesuiților din Oradea-Mare, aflătoare acum în biblioteca universității din Budapesta, la anul 1760 a aflat următoarea observare: »Excelența Sa d-l episcop, în anul acesta a cerut pentru întâia oară dintre preoții noștri (adică iesuiți) un membru — pentru consistorul român unit«. Tot în analele amintite a aflat și un iesuit român cu numele Ladislau Dobra, care este numit »missionarius hungaricus et Valachicus, quem Praesul noster Valachorum gratia a Praesule postularat«.

Manuscriptele acestea le-a scris cu toată probabilitatea acest român și le-a dedicat în cinstea unui canonic latin din Oradea-Mare, cu numele *Francisc Rier*; despre care se scrie în prevorbire, că iubia foarte mult limba românească. Acesta a fost canonic între anii 1762—1776 — așa dară și manuscrisele acestea sunt scrise între anii acestia.

Tesaurile acestea sunt proprietatea bibliotecii metropolitane din Calocea.

Insămnătatea lor e următoarea: *gramatica este cea mai vechiă gramatică*, scrisă cu vre-o 15 ani înainte de gramatica lui Samuil Clain (1780). Dicționarul deși nu este cel mai vechiu — *dar e cel mai prețios.* (Cel mai vechiu este dicționarul lui Corbea din anul 1700, aflător în biblioteca cipariană — despre care Gr. Crețu a scris un mic studiu (10 pag.).

Că, cât de curate și originale sunt cuvintele din dicționar d-l *Siegescu* a cetit unele cuvinte d. e. fastnosus=fălos; fastigatio=ustăneală; favilla=spus; fautor=voitor de bine; favus=fag de miere; febris=friguri; ferculum=bucată (cu înțelesul de mâncare, »umerile duc vara la câmp bucate«); ferior=prăznuesc; fermentum=aluat, dospeală; feroonus=port povoară; fers adversa=suferesc nevoi; fert fama=e veste; ferocia, ferocitas=grozăvnicie, întăritare, ferox=groaznic. sălbatec; ferramenta=scule de hier; ferveo=forfotesc; fescenninus=scârnav festum=prasnic; fibula=cătăramă; fidei commis=lucru încredințat pre cineva; figmentum=scornire bazmă.

Dicționarul este alcătuit după dicționarul lui Paris-Papai. La finea conferinței d-l *Siegescu* a promis, că pe lângă un studiu va pune sub tipar atât gramatica cât și dicționarul.

Convocare.

Despărțământul Alba-Iulia, aparținător Reuniunei învățătorilor gr. cat. din Archidiecesa de Alba-Iulia și Făgăraș, în sensul § 21 din statute, își va ținea adunarea generala de primăvară Joi în *21 Maiu* a. c. n. în școala gr. cat. din Coșlar, — la care să învită toți membrii: fundatori, ordinari și ajutători de pe teritoriul acestui despărț.; precum și cei ce doresc înaintarea învățământului nostru poporal, după următorul

Program:

1. Dimineața la 8 oare asistenție în corpore la ascultarea serviciului divin. 2. Ospitare la esamenul de vară cu elevii școalei gr. cat. din loc. 3. Deschiderea adunării prin cuvântul presidial. 4. Cetirea apelului nominal. 5. Cetirea procesului verbal din adunarea precedentă. 6. Esmiterea comisiunilor: a) pentru clasificarea esamenului și disertațielor; b) pentru cenzurarea raportului cassarului, încassarea taxelor restante și curente, eventual suscepærea de membrii noi; c) pentru revidarea raportului bibliotecarului. 7) Cetirea disertației: »Prin ce mijloace s'ar putea îmbunătății starea poporului nostru?« de Ioan Domșa, învățător în Ighiu. 8. Altă disertație de d-l Salveniu Contor, învăț. în Chișfalău. 9. Raportul cassarului și bibliotecarului. 10. Raportul comisiunilor esmise în p. 6. 11. Alegerea comisiunei pentru verificarea procesului verbal. 12. Deciderea locului pentru adunarea viitoare. 13. Designarea prelegătorului și disertanților. 14. Eventuale propuneri. 15. Inchiderea adunării.

Ighiu, 7 Maiu 1908.

Ioan Domșa,
prezident.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 15 Maiu. Camera a ținut eri două ședințe. In ședința de înainte de amiazi a mai luat cuvântul pe lângă deputații Szentkirály și Csepány, și independistul Nagy Emil, care se silește a dovedi, că partidul independist nu și-a abandonat ideile. Trecând la budget declară, că îl primește. Dep. Bozoky vorbește contra. Independistul Baross se ocupă de cestiunea naționalităților și vorbește de pericolul valach, care vine de peste Carpați. (Dep. *Lucaciu* strigă: *Calomnie!*) Cestiunea naționalităților trebue resolvită, pe conducătorii actuali ai Românilor îi ține însă de dușmani, căci au asmuțat străinătatea contra Ungariei, au mers la Viena, ca să'și câștige prietini contra Ungurilor, etc., etc. Disidentul Thoroczkay vorbește contra budgetului, continuându-și vorbirea și în ședința de după amiazi. Dep. Dr. *Lucaciu* (în cestiunea personală) respinge calomniile deputatului Baross. Ultimii oratori sunt dep. naționaliști Dr. *Vlad* și Dr. Șt. C. *Pop*, cari critică budgetul. După aceasta președintele *declară desbaterea generală a budgetului de închisă.*

Budapesta, 15 Maiu. Se desminte știrea despre pretinsa audiență a ministrului Andrassy, ce-ar fi solicitat-o în afacerea noului part. maghiar. Dep. Buzath a declarat, că nu crede, că noul partid va primi în programul său revizuirea legilor politice-bisericești. Din cauza aceasta partidul poporal nu va face parte din noul partid.

Carloviț 15 Maiu. Sinodul metropolitan al bisericei sârbești se va întruni mâne. La ordinea zilei este convocarea congresului pentru alegerea patriarchului.

Innsbruck, 15 Maiu. Pericolul unei greve generale a studenților austriaci din causa afacerei Wahrmund, pare delăturat, în urma declarațiunei rectorului, că prof Wahrmund va fi învitat după reîntoarcerea sa a ținea un nou curs din materia dreptului bisericesc. Senatele tuturor universităților s'au declarat solidare a nu permite amestecul în ce privește convingerile religioase, politice și științifice ale profesorilor.

Londra 15 Maiu. După știri sosite aici a fost nimicit total portul chinez Hankau de către valurile mării, cari ridicându-se în mod subit peste țărmul mării, au dus cu sine tot ce le-a stat în drum. Orașul întreg a fost distrus. Se zice *că cel puțin 10 mii oameni, între cari numeroși europeni, și-au găsit moartea în valurile mării.*

Diverse.

Prevederea timpului prin telegrafia fără fir. Incă o nouă întrebuințare a telegrafiei fără fir, pare că a găsit'o d-nul G. Bigourdan, astronom dela observatorul din Paris și membru al institutului. Intrebuințarea acelei telegrafii în prevestirea timpului.

De altminteri și actuala telegrafie cu fir e în serviciul observatoarelor pentru prevestirea timpului și aceasta se datorește lui Le Verrier, un astronom francez și în următoarele împrejurări.

In timpul războiului Crimeei în 1854 flota anglo-franceză, ce staționa în fața Sebastopolului, avu să sufere ravagiile unei furtuni, cauzând chiar perderea vasului francez »Henrich IV«. Le Verrier, după documentele strânse, arată că furtuna care suflase la 14 Noemvrie pe Marea Neagră, se simți în Franța și în Spania la 11 Noemvrie; în Austria la 12 spre 13, în Transilvania la 13. și în fine trecu Marea Neagră și Caucasul, traversând Europa în patru zile. Observând mersul acesta destul de regulat, Le Verrier se gândi că urmărind furtuna din Franța până la Viena, s'ar putea prevedea trecerea ei către Crimea și să se previe flota la timp prin ajutorul telegrafiei. Ca urmare la aceste rezultate, Le Verrier organiza o vastă rețea meteorologică, al cărei centru era observatorul din Paris și unde în toate diminețele, se reuneau telegrafic toate însemnările meteorologice ale unei bune părți din Europa occidentală. Grație acestui sistem s'a văzut că toate furtunile veneau dela Atlantic, mergând dela vest spre est. In aceste condițiuni pentru a prevedea timpul înainte ca furtuna să ajungă la țărmul Europei, deci de a avea observatoare în plin ocean, ar fi trebuit să se instaleze stațiuni flotante, legate prin fir telegrafic, însă s'a gândit că sunt greu de stabilit și costisitoare.

Astăzi, grație telegrafiei fără fir, aceste dificultăți au dispărut și d-l Bigourdan pare a fi campionul unei asemenea inițiative, cerând instalarea unor asemenea stațiuni flotante-meteorologice, arătând pacheboturile ca cele mai indicate pentru asemenea stațiuni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 15 Maiu 1908.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	17	50
„	Grâu mijlociu . . .	17	—
„	Grâu mai slab . . .	16	—
„	Grâu amestecat . .	18	—
„	Sĕcară frumósă. . .	14	—
„	Sĕcară mijlociă. . .	13	—
„	Orz frumos	8	—
„	Orz mijlociu. . . .	7	—
„	Ovĕs frumos. . . .	6	40
„	Ovĕs mijlociu . . .	6	—
„	Cucuruz	9	—
„	Mălaiu (meiu) . . .	16	—
„	Mazăre.	13	—
„	Linte	26	—
„	Fasole	10	—
„	Sĕmènță de in . . .	20	—
„	Sĕmènță de cânepă .	15	—
„	Cartofi.	2	—
„	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	1	12
„	Carne de porc . . .	1	20
„	Carne de berbece. .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prospĕt .	40	—
„	Séu de vită topit . .	62	—

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1907 28 Aprilie	Activ:	1908 19 Aprilie	26 Aprilie
114 141,962	80546962 Reser. metal. aur 91834914 / 33595000 „ Trate aur 37854000	129.852,206	129.688,914
1.469,420	Argint și diverse monede	1.878.932	1.920,155
79.429,100	Portofoliu Român și străin. . . .	54.323,510	61 024,059
10.528 100 / 19.193,203	*Impr. contra efec. publice 7825200 / „ „ „ în cont-corent 17039530	24 878,387	24 864,730
11.999,924	Fonduri publice	11.999,699	11.999,699
15 931,570	Efectele fondului de reservă . . .	15 579,783	15.550,233
3 265,121	Efect. fond. de amort. imob și mater.	3 231,621	3.230.621
5.873.362	Imobile	5 939.265	5.929.340
639 581	Mobilier și Mașini de Imprimerie .	684,864	684 889
645 429	Cheltueli de Administrațiune . . .	605,506	608,982
102 465 067	Depozite libere	104.395,979	104 399 779
14 891.736	Conturi curente	21.593,034	15 529 345
22.662 322	Conturi de valori	27.565 474	25.408 505
403 125,897		402.528,210	400.849,251
	Pasiv:		
12.000 000	Capital	12.000.000	12.000,000
22 826 193	Fond de rezervă	24.850,121	24.850,121
3 373 692	Fondul amortis. imob. și material .	3.664,810	3.664,810
261.329,500	Bilete de Bancă în circulațiune . .	256 478,170	254 728,410
1.131,445	Dobânzi și beneficii diverse . . .	1.139,130	1.206,131
102 465,067	Depozite de retras	104 395 979	104.399 779
—	Conturi curente	—	—
403 125 897	Scomptul 5% / * Dobânda 5½%	402.528,210	400.849 251